Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Luis Mari Intxaurrandieta Aizpurua

Lezo, Gipuzkoa (1946)

Aurkibidea

Biografia

Kale Nagusiko Maisuenean jaio zen. 6 senidetan zaharrena, Lezokoa zuen aita, Altzakoa berriz ama. Bitan zatituta zegoen etxabe hura: aitaren aroztegia zegoen atzeko aldean, Kale Nagusira Agustina Lizarazuk (Luis Mariren amonak) eskolak emateko erabiltzen zuen "Auxilio Social" zeritzona" kokatzen zen. Logroñon egin zituen osaba Jesuitaren eskutik mekanika ikasketak. Donibanen zegoen aitaginarrebaren tailerrari ezkonebarekin batera eutsi ahal izan zion. Gustuko zuen ofizioa. Giro euskaldunean hazi eta bizi izan da.

Zintak

LEZ-100

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Kazabon, Mattin
- **Data**: 2021-12-14
- **Iraupena**: 82 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

Pasarteak

1. Lekuaren ezaugarrien araberako perretxikoak

- **Erref**: LEZ-100/002
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:00:33. **Bukatu**: 00:02:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:
Pago, haritz edo pinu artean topatutako onddo eta perretxikoen arteko desberdintasunei buruz ari da. Lezo aldean nora joan daitekeen perretxikoetara.

2. Agustina Lizarazu maistra zuen amona

- **Erref**: LEZ-100/007
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 00:07:32. **Bukatu**: 00:10:00

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Baliabiderik ez zuten familietako haurrei eskolak ematen zizkien etxean bertan. Bi zatitan banatuta zegoen etxabe hura: zati batean aitaren aroztegia zegoen eta, bestean, Kale Nagusira ematen zuen "Auxilio social" zeritzon amonaren lokala.

3. Lehenengo euskarazko eskola Manuela Larrearena

- **Erref**: LEZ-100/008
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:10:00. **Bukatu**: 00:11:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Manuela Larreak jarri zuen Lezon lehenengo euskarazko eskola. Euskara hutsean ematen zituen eskolak. Zer erakusten zuen kontatzen du.

4. Gurasoei zuka, anaien artean hika, izebari berorika

- **Erref**: LEZ-100/011
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:16:31. **Bukatu**: 00:18:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
6 senide izan ziren, gizonezkoak guztiak. Hika egiten zuten etxean. Gurasoekin ordea zuka egiten zutela kontatzen du. Kalean ikasi zuten hitanoz. Izeba bati berorika aritzen zirela ere gogoan dauka nahiz eta izebak "ni ez naiz behorra" erantzuten zuela gogoan duen. Bost apaiz zeuden lehen Lezon; berorika egiten zitzaien haiei.

5. Barazkiak baratzea uztearen ordainetan

- **Erref**: LEZ-100/014
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:19:22. **Bukatu**: 00:20:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
Oiloak zituen aitak aroztegian bertan zuen itxitura batean. Nahiz eta baratzea bazuten, bizilagunek ustiatzen zutela kontatzen du.Trukean, barazkiak ekartzen zizkieten.

6. Zopa eta lekaleak ziren eguneroko jatordua

- **Erref**: LEZ-100/015
- **Iraupena**: 0:02:39. **Hasi**: 00:20:33. **Bukatu**: 00:23:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Amonak prestatutako taloak eta azukrez gozatutako esnea zituen oso gogoko. Zopaz gain, lekaleak jaten zituzten egunero. Tapioka eta garbantzuak igandeetarako gorde ohi ziren. Haragia eta, atez ere, arraia sarritan jaten zutela kontatzen du.

7. Zubitxoko labaderoa zuten jolasleku

- **Erref**: LEZ-100/016
- **Iraupena**: 0:03:37. **Hasi**: 00:23:12. **Bukatu**: 00:26:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Zubitxoko labaderoa urrunegi zegoenez, arropa etxean garbitzen zutela kontatzen du baina, jolaserako leku aparta zela dio. Bartzelonatik amaidinak (amabitxiak) itsasontzia ekarri zioneko pasadizoa.

8. Aitonak egin zituen hilerriko harrizko 5 panteoiak

- **Erref**: LEZ-100/019
- **Iraupena**: 0:01:02. **Hasi**: 00:28:29. **Bukatu**: 00:29:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Manuel Intxaurrandietak, Luis Mariren aitonak, egin zituen Lezoko hilerrian dauden 5 panteoiak. 39 urterekin zendu zen eta bera izan zen bertan lurperatzen lehena.

9. Euskaraz aritzeko beldurrez

- **Erref**: LEZ-100/021
- **Iraupena**: 0:01:51. **Hasi**: 00:30:35. **Bukatu**: 00:32:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Garai hartako beldurra du hizpide. Aita atxilotua izan zirela kontatzen du; osaba ere ihesean ibili zen. Nahiz eta lagun artean euskaraz egin, debekatuta zegoenez, beldurrez ibiltzen zirela dauka gogoan. Euskaraz bizi ziren etxean.

10. "Luzio, ahaztu!" pasadizoa

- **Erref**: LEZ-100/022
- **Iraupena**: 0:03:55. **Hasi**: 00:32:26. **Bukatu**: 00:36:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Zakarias iturginari, euskaraz ez zekien Luziok agindutako mandatua egitea ahaztu zitzaioneko anekdota kontatzen du.

11. Kortxoa, artilea eta trapuzko zintaz egindako pilotak

- **Erref**: LEZ-100/024
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:36:43. **Bukatu**: 00:38:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Pilota aritzea zuen bereziki gogoko.Pilotak nola egiten zituzten kontatzen du: kortxoa erdian, artilearekin bildu eta trapuzko zinta isolatzailearekin lotu.

12. Umetako gaiztakeriak: karburo eztandak eta Pisbekoen aurkako liskarrak

- **Erref**: LEZ-100/025
- **Iraupena**: 0:04:27. **Hasi**: 00:38:00. **Bukatu**: 00:42:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Azetilenoa egiteko erabiltzen ziren karburoak hartzen zituzten umetan txabolan leherrarazteko. Baserrietan sagarrak eta udareak harrapatzen ibiltzen zirela ere aitortzen du. Pisbekoen aurkako gerrak ere antolatzen zituzten. Jolasak, azken batean.

13. Donostiako Jesuiten eskola utzi eta osabarekin Logroñora

- **Erref**: LEZ-100/027
- **Iraupena**: 0:04:34. **Hasi**: 00:44:58. **Bukatu**: 00:49:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolara herritik kanpo
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Osaba jesuitaren bitartez, Donostiako eskolara joan zen 9 urterekin. Hamaika urte zituen osaba Logroñora bidali zutenean; harekin joan eta 6 urte pasa zituen bertan "ajustadore" ikasketak egiten. Bakarrik egindako joan-etorriez dihardu.

14. Euskaldun ugari Logroñoko Jesuiten artean

- **Erref**: LEZ-100/029
- **Iraupena**: 0:02:13. **Hasi**: 00:49:58. **Bukatu**: 00:52:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolara herritik kanpo
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Logroñon Jesuita euskaldun asko zegoenez, euskaraz hitz egiteko aukera izan zuen bertan. Jesuitek dituzten hierarkia eta betebehar desberdinei buruz hitz egiten du. Garai hartako oroitzapen onak gordetzen ditu.

15. Donibanen tailerra hartu arteko jarduera profesionala

- **Erref**: LEZ-100/031
- **Iraupena**: 0:04:12. **Hasi**: 00:53:38. **Bukatu**: 00:57:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:
"Forjas Azkoitia" izan zen bere lehenengo lantokia baina, segituan utzi zuen. Merkataritza-agente bezala ere jardun zuen baina, mekanika mundua zuen benetan gogoko. Ezkonanaiarekin batera hartu zuen aitaginarrebaren tailerra Donibanen.

16. Eskuz soldatutako tornu kaskarrarekin hastetik 10 langileren ugazaba izatera

- **Erref**: LEZ-100/033
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:58:27. **Bukatu**: 01:00:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Bidasoa Behereko lantegiak

Laburpena:
Beasaingo CAF lantegiarentzat egiten zuten bereziki lan. Tailerraren hastapenak, lehenengo tornua. Hamar langile izatera iritsi zirela kontatzen du.

17. Elkartearen sorrera

- **Erref**: LEZ-100/034
- **Iraupena**: 0:03:07. **Hasi**: 01:00:56. **Bukatu**: 01:04:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Elkarte gastronomikoak

Laburpena:
1975. urteko uztailaren 7an ireki zuten elkartea. Aurretik Lasturko Soarte harri-jasotzaileak egiten omen zituen bere entrenamenduak bertan. Lehenengo bazkideek 5.000 pezetaren truke eta 99 urterako lokala nora eskuratu zuten kontatzen du.

18. Orereta eta Txikierdiko dantza saioak

- **Erref**: LEZ-100/037
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 01:06:51. **Bukatu**: 01:07:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Herriz herri ibiltzen ziren igandero dantzan egiteko, batez ere, Oreretan. Txikierdi ere gogoan dauka baina, dantzara baino gehiago, jatera joaten zirela kontatzen du.

19. Zubietako Aizpurua etxekoen oinordeko

- **Erref**: LEZ-100/038
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 01:07:33. **Bukatu**: 01:09:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Santo Tomas egunean Donostiara joan ohi ziren baita estropada egunean ere. Uda Zubietako (Donostia) Aizpurua baserrian pasatzen zuen. Donostia erre ostean, hiria berregiteko erabakiak bertan hartu zirelako da ezaguna etxe hura.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-19

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com